

lesni maševati. Res je, da mu je bilo potem malo hudo do kaplanovega prihoda t. j. do 16. aprila t. l. Res je da je župniku koj po prihodu kaplana toliko odleglo, da se je vsaj pred stanovanjem pokazal Res je da je 5. maja t. l., ko so bili v St. Rupretu zopet volilni shodi, svet na zdravju kar naenkrat toliko pridobil, da je začel ta dan v farni cerkvi maševati. (G. župnik, le še dajte komu podpisati potrdilo, da ta dan še iz sobe niste šli! Vi ste gotovo sami mislili, da niste šli iz sobe, drugače ne bi učili: „Kdor drugače misli, pa drugače govori, ta laže.“ Res je tudi, da je ob volitvah 14.-23. maja posebno dobro okrevale. Res je torej, da so letošnje volitve bile za tukajšnjega župnika, posebno izdatno zdravilo. — Dalje pravi župnik da je slučaj o neki ženi, kateri je baje za pogreb preveč računala, edini v njegovi službi tukaj. Torej je bilo v Vaši službi drugod več takih ljudi, ki so kaj s svojimi možgani mislili?! — Župnik pravi dalje, da „ima tolični tožitelj, (katerega tukaj s podpisanim označuje) do njega sovražstvo kratak čas sem“, tega pa ne pove, da ima on sovražstvo do podpisanega že dolgi čas sem in da mu odreka pravico na šolskem svetni drevesca saditi ter da si prisvoja celo ozračje nad šolskim svetom. Dalje pravi, da je tega „tožitelja“ enkrat posvaril zasebno. Kakšno zasebno je to bilo sem pojasnil c. kr. poštni direktorji in on je dobil svojo lekcijsko. In to je zasebno, če pridem jaz v urad c. kr. poštno nabiralnice v poštnih zadevah?!? Sicer pa nima župnik z menoj „zasebno“ popolnoma nič opraviti, ker si jaz kaj takega sploh ne pustim dopisati. „Drugega naročnika „Stajerca“ nisem kot poštar napadel“, pravi župnik dalje. Torej prvega je napadel kot poštar. Iz te kolobocije bi lahko sklepal se, da sem jaz jeden (menda prvi) izmed teh dveh naročnikov. Prosim, da mi podrite, da do sedaj nisem bil Vaš naročnik.*) Kako pa mene tukajšnja duhovnika ljubita, krščansko ljubita, naj pojasni sledeče: Župnik Mojiček je stremil po občinskih zigelih še predno sem jaz v St. Rupret prišel; vendar so bili isti dne 15. 3. 05 meni poverjeni. Lehko si mislite, da je bil radi tega ogenj v strahi. Od tistega časa je v tem oziru (v drugih ozirih še prej) vedno pobral meni ruval, a brez uspeha. Letos pa je pobral mastno tozadevno kost v vsebini volil imenika, iz katerega so bili nekateri volilci pomotoma (kakor se je povsod dogodilo) izpuščeni. Slikal me je za to odgovornega; predstavljal ljudstvu kod njih sovražnika, ker nisem našel vsakega volilca (reklamacijski rok pri njem nič ni); poklical na pomoč župnika Čal-a iz St. Lenarta, da bi še on podkurlil radi imenika tiste odbornike proti meni, ki spadajo v farno St. Lenart vsaj župan Jožef Besgoršek te tako; ta mi je pojasnjeval intrige tako in jaz sem prve dni maja t. l. županu opravljanje občinske pisarije odpovedal. Dne 3. 6. t. l. jo je prevzel z veliko častjo kaplan Anton Penič (tudi Kranjc), ki jo opravlja v kaplanijski kuhinji in katere baje primanjkuje orenka za vedno čepenje v krčmi svojega zvestega somišljenika Oblaka. — Kako zvesto pa opravlja ta službo občinskega tajnika, kaže to, da mu je blizu 24 prostih ur na dan pre-malo, kajti zadnji nedeljo je ta posel že prižnica prevzela. Rekel je, da bi moral okoli 40 ženskam vabila za stavljenje osonic pisati, a on tega nebo pisal, ampak pove tem načinom (s prižnice), da mora vsaka ženska določeni uri gotovo s svojim otrokom na določeni kraj priti. — No jaz mu pisarijo iz srca privoščim; farovško malo pa tudi ta služba ne bo napolnila, ker nimam dna. Vzrok, da nima dna, je „Stajerc“ v jedni letošnjih številkih popisal. Za danes naj bo dosti. Vem pa še za jako fino maslo, ki se bo topilo po glavi župnika Mojiškega in drugih, če bo treba. Na svidenje pri Filipih gospod župnik!

Franc Zupančič, nadučitelj.

Celjski okraj. Velikanska občina blamaža! Kakor že skoraj vsi časniki, slovenski in nemški, tako še naj „Stajerc“ prinese, kako strahovito, je finančni komiser dr. Povalej, kot kandidat od kraja do konca, povzod pogorel, katerega so na pretnogih prižnicah že takorekoč za visoko častanega svetnika proslavljali. Pri shodih je dobil večidel „laufpass“, ako se ni skrnil, ali pa je bil prepri. Po dokončani volitvi pa se je naj-

poprej „Marburger Zeitung“ iz njega norčevala, koliko denarja da je potrosil in koliko dela se mu je ta čas nakopičilo, a ostal je, kar je bil, in nič več. To menda kaže, da on tudi v Mariboru ni posebno priljubljen. Pri prvi obravnavi na njegovo tožbo zoper nekatere volilce od „Narodne stranke“ bil je zaradi ničnih stvari odslovljen in zatoženi so se mu smejali, ter ga potem oni tožili, ker jih je med drugim za „glavne razgrajče“ imenoval. Pri drugi obravnavi je bil on potem obojen na plačilo 50 K čitalnici v Vojniku, 25 K za šolsko kuhinjo v Vojniku, in 65 K za narodni sklad, skupaj 140 kron, ter je v „Nar. Listu“ vse razžalitve preklical. Ako je dr. Korošec kot urednik lažnjivega in zvitega časnika „Slov. Gosp.“ toliko mogočen, da hoče kakor „ploha ali naliv“ vse preplaviti, zakaj pa svojemu udano, podložnemu kandidatu ni hotel ali ni mogel pomagati?! Kaj pa vsi drugi ropotači, dekani, župniki in razojeni kaplani iz celjskega in vranskega okraja, naj ktemu porečejo, ki so poprej na svetem mestu dr. Povaleja za najboljšega poslanca v državni zbor kakor svetnika med zvezde kovali? — Ni čudno, da je tudi dr. Ploj „sveti hlimbi“ hrbet obrnil, v žepu pa jim kaže figo. . . .

Pišce. Prvaški listi so zatrobili v svet, da je občina Pišce imenovala svetnika Sittarja, sodnika v Brežicah, častnim občanom. O kaka budalost! Vi očetje, kakšne zasluge pa ima ta „svetnik“ za našo občino? — Nič! — O pač! Naš mali očka župan jo pa pogruntajo! Mislili so pač: No, saj mi bode pomagal, da svojo ženo preganjam kolikor morem. Da pa svet izve, se pove, kolikokrat je bil tepen naš župan od svoje žene. Ko bi on za vsak udarec goldinar dobil, bil bi že milijonar. Seve, on je odisel zdaj nekam k Mariboru. Ženo pustil brez vsega, da reva tava kakor senca semtertja. Ali pošteenjaki se bodo pobrigali za njo. Ta „rihter“ je hud pristaš tiste „smešne zveze“, ali za razložitev zakona je bil lansko leto; saj je rekel: jaz se prvi podpisem! Morda Vam pa Sittar da tiste stotake katere sta Agrež in Vršec zatožila pri stavku nove šole? Agrež je propadel in Vi očetje ste sklenili, naj občina plača stroške, zato ker je Agrež klerikalec. Ako bi Veršec propadel, gotovo bi moral on sam plačati. Kakšno korist imamo od tega? Od nas grejo fantje v druge kraje, pa tozijo: bolje bi se mi godilo, ko bi nemško znal; tu pa stoji cela voljašnica, pa še pošteno brati se ne uče! Kaj Vi Volavšek, Gerec et Comp, Vam ni treba bilo nemščine, da ste prišli k boljemu kruhu?! Prvi je bil svoje dni glažer, drugi pa vaški pastir. Prosil bi vas da bi pokazali bilanco o stavbi nove šole. . . . Kaj pa diplomu? Kje jo boste kupili ter svetniku na njegovo visoko čelo obesili? Ali jo bodele Vi plačali? O kaj še, občina naj plača! Ali vedite, da se Vaše ure vtekaajo v občinskem zastopu. V kratkem imenujte častnim občanom osebe, ki imajo večjo zaslugu v občini kakor Sittar; to so tistih šest, katere je neki volilec volil lansko leto v občinski zastop, ki bi gotovo bolj skrbeli za blagor občine kakor Vi! Vaše imenovanje se nam tako zdi kakor dejstvo, da je neki angleški lord v starih časih ko so doktorate pod roko za dober denar prodajali, dal premirati svojega osla doktorjem filozofije. . . .

Eden izmed 18 v Pavlovasi Sv. Barbara v Halozah Hvaležnost je lepa navada, ali naš nadučitelj Ogorelec je ne pozna. Pred kratkim je baje rekel: „Kaj bodele volili tega Orniga; ta človek misli še bog postati.“ Ali ni to škandal? Ogorelec psuje tistega, ki mu je dal že toliko zaslužiti! G. nadučitelj, sleherni človek mora imeti malo sramote!

Sv. Urban pri Ptuj. Nova pot v Janšovce se je pričela graditi. Kako lepo se izvršuje delo! Človeka veseli, ko vidi pametno gospodarstvo zastopa našega okraja. Hvala vam, g. načelnik Ornig da se tako zanimate za nas kmete! Vse zasluži pri nas, vsak si nekaj pomore pri tem delu in ako pomislimo, da ostane ves denar zopet pri nas, delamo pač še z večjim veseljem, da izvršimo to, kar smo od prvakov 20 let zaman pričakovali. . . .

Iz Moziče na Koroškem. Dragi „Stajerc“, pri nas je bilo dosedaj čisto mirno. Lansko leto pa

smo dobili novega mežnarja. To človeče je pricepalo raztrgano in izstradano k nam kakor najslabši begun iz tridesetletne vojske. O! začetka smo mislili, da sploh govoriti ne zna; tudi se je reko da na uro ne pozna. Mož nikoli v pravem času ne zvoni; pozabi celo vedno luč zvoniti in to zato, ker ga politika bolj skrbi kakor pa njegova služba. Ko se mu je pa plača zvišala, se je malo obral in postal jako kunšten; bil je menda celo na univerzi, kjer se učijo kurjih te-jatrov. Pred volitvami je bil pa ravno toliko dmar kakor matek sušča meseca; najbolj skriti dvor visoko v Peci ni bil varen pred njegovimi klerikalnimi kremplji. Kede pa ti je zvišal plačo — če ne tisti ferdamani naprednjaki?! Pobilšaj se!!! Ostan doma in piskre klamfaj, saj pravijo da drngega ne znaš. Repenčiš se v „Miru“, da imaš šibo za nežni spol; mi imamo „pa sredstvo, da ga bodeš popihal za tvojim bratom, ki jih je pri agitaciji tako nabasal, da jo je odkuril in nihče ne ve kam. Tebi, suhi Miha, pa svetujemo da premišljuješ četrto božjo zapoved, politiko pa pusti pri miru. Pravijo da se imaš le kratkovidnosti tvoje babice zahvaliti, da smeš hlačiče nositi. Ali še veš kako se je pred nekaj leti izrazila neka Evina hčer o tebi? Prihodnjič pa okrtajemo celo osebo kurjega teatra. Tebi pa svetujemo, ne vlači poštenih mož po klerikalnih cunjah in ravno tistih ki so ti plačo zvišali; sicer pa bodeš tako v kratkem hladil v špekamri tvojo izobraževalno glave.

Oklic!

V Mihovcih in Dragoncih na dravskem polju je uničil velikanski požar čez 30 poslopij, vso krmo in več živine. Škoda je izredno občutna in pomoč nujno potrebna.

Obračamo se do milosrdnih ljudi, naj tako j pomagajo, vsak po svoji moči. Kdor hoče vsaj malo v ta namen podeliti, vpošlje naj denar upravnistvu „Stajerca“.

Na pomoč za bližnega!

Novice.

Škofje proti politikujoči duhovščini. „Marburger Zeitung“ piše: „Proti politični agitaciji duhovščine so se izjavili razni škofi. Med drugimi je pisal nadškof dalmatinski sledeče besede: „Da imajo duhovniki svoje pametno politično prepričanje, da izvršijo svojo volilno pravico, tega jim nikdo ne brani. Ali da se postavijo na čelo agitacije in se živahno udeležujejo strankarskega boja to je zanje na vsak način nečastno in mi jim to prepovedemo po vseh cerkvenih in svetih postavah, ker to ni njih poklic. Poklic duhovnika je poklic miru in ljubezni. Duhovniki morajo v svoji nebeski ljubezni, katere jih naj navdušuje, vse narode in stranke z isto ljubeznijo obsegati. Oni morajo s tistimi, ki ne soglašajo z njimi, potrpežljivo imeti in ljudstvu medsebojno ljubezen pridigovati.“

Škof Bonamelli v Kremani piše: „Za-me, to povem odkrito, je boleest, ako vidim duhovnika, ki se vrže v volilne boje, s katerimi je toliko jeze, osebnih interesov, sovražstva, obrekovanja strank združenih. Duhovniška suknja se v takem boju z mucka in celo strga. Za-me je duhovnik v Kristovem duhu, katerega naj zastopa, mož mira, oče vseh. Zato naj ne bode nikdar voditelj strank in naj ne podpisuje tega ne onega kandidata. Dusni blagor vernikov tega ne dopušta in poklic pastirja in očeta se ne da s tem združiti.“

Ko je bil izvoljen škof Ketteler v Maincu, pisal je sledeče:

„Odkar sem vstopil v duhovniško službo, ločil sem se od vseh političnih strank, da živim izključno svojemu poklicu. Sveti nazor mi je, da celo svoje življenje ne pripadam nobeni politični stranki, ker se čutim vsem ljudem, vsaki politični stranki kot dolžnik, katerim moram kot služabnik Gospodov in oznanjevalec božanskih naukov in dušni blagor svoje moči darovati.“

Kardinal Newman zopet je dejal: „Kdor se dotakne politike, ta se dotakne smole. Nikdar ne v politiki, temveč v krščanski vzgoji svoje občine naj išče duhovnik svojo čast; slabo je duhovnik podučen in slabo se godi njegovi občini, ako išče modrost namesto v evangeliju v političnih spisih in govorih.“

Tako govorijo, pišejo in delujejo učeni in pobožni cerkveni knezi, katerim naši hujskači niti vode prinesiti ne smejo. Začuden so rekli pagani o prvih kristijanah: Glejte, kako se lju-

žil in
erjeli,
Tudi
pod-
pla-
tož-
lahih
špaj-
stil k
ljene
Ali
ojimi
ho-
videt,
Jemu
no iz
brez
ore?
zdaj
tusa,
vam
ore!
taki
go-
teh
etno,
ž in
silem
gode
ver-
so
e v
ugim
lačo-
orem
promeli
e bi
Ant.
rud-
pnik
teber
moje
sam
07.
kar
e za
opo-
tiče,
tudi
leri-
pa
tovo
bolje
pa
torej
jem
šek,
Sta-
dva
truh
nist,
emu
ači),
Sta-
“ bi
ker
vno
rca“
no-
trdi,
stjo
o.)
a k
nali,
vam
da
jala
ano
alni
jno
17.
do-
pri-
je
ko
traj
dni
bo-

bijo! — Danes pa se reče: Glejte, kako se ljudje med seboj sovražijo, kako se vdomači med njimi surovost in divjaštvo! To vse se je zgodilo, odkar se peča duhovščina s politikom.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Vbogi hofrat Ploj! Odkar je napravil hofrat Ploj svoj „Husarenstückchen“, da je preskočil iz klerikalnega tabora, nima več mirne ure. Te dni je zborovala slavna „kmetjska zveza“ kaplana Korošca v Mariboru. Izjavila je svoje nezaupanje hofratu Ploju in mu naročila, naj odloži svoj mandat, katerega je dobil od „kmetjske zveze“. Hm, hm, gospodje od te slavne „kmetjske zveze“ so pač zelo brihtni! Mislite, da je Ploj tako neumen? On je vesel, da je postal poslanec! Korošcu na ljubo ne bode odstopil... Sicer je ta cela komedija zelo prijetna. Pred volitvami so hvalili hofrata Ploja na vse pretege, kako velikanske „zasluge“ si je pridobil, v volilnem boju so lagali, da ga je „cesar poslal kandidirati“, — zdaj pa je pri klerikalcih vse, samo človek ne! To je pač dokaz, da klerikalci ne marajo poslancev, temveč le brezovih metelj, katerim oblečejo frak in jih imenujejo „poslance“.

O požarni brambi v Ptujju prinašajo prvaški listi vedno bolj nesramna poročila. Človeku mora res zavreti kri, ko opazuje to grdo hujškanje. Mi ne bomo na dolgo in široko hvalili požarno brambo v Ptujju. Vsak pametni človek mora priznati, da je bramba storila svojo dolžnost. Peljala se je gasiti dostikrat v kraje, ki so bili tako oddaljeni, da bi ji tega ne bilo treba storiti. Sploh je gotovo, da dela ptujjska požarna bramba skoraj izključno za ptujski kmetijski okraj, medtem ko jo plačajo zopet izključno ptujski meščani. Zato pa so bili požarniki v klerikalnih krajih opetovano na najgrši način opsovani in celo cevi se jim je že prerezalo. Ljudje so tako poneumjeni, da menijo, da so požarniki plačani. Res pa je, da žrtvujejo požarniki svoje zdravje in življenje in morajo poleg tega še svoje društvene doneske iz lastnega plačevati! Najnesramnejši napad si je privoščil ob priliki velikega požara v Mihovcih na dravskem polju ljubljanski „Slovenski narod“. Ta časopis, ki je po izrazu lastnih svojih urednikov „stranišče“, katero je vsakemu na razpolago“, napada v eni svojih zadnjih številkih ptujjske požarnike prav besno in podlo. Zdjaj pa premislimo stvar! Ob 7^{1/2} uri popoldne je zavrnil v Ptujju signal in požarniki so prileteli od dela ter se odpeljali brez kosila v 2^{1/2} ure oddaljene Mihovce ter tam delali do večera. Celo pumpati so morali sami, ker ni bilo ljudi za ta posel. Zato se jih zdaj napada in obrekuje! Kaj so storili? Pozdravili so mariborske tovariše z besedo „heil“ in to ne dopade smrkolinu, ki čakari v ljubljansko kunjjo. Smrkolin laže, da so bili požarniki pijani, — od dela menda! Mislimo, da so dopisniki in uredniki „Naroda“ pač bolj pijani. Ker se je slučajno g. Högenwartu voz prevrnil, zato se napada požarnike. G. Högenwart pa ni niti požarnik! Res, par gorkih zaušnic bi zaslužil nesramni dopisnik! Sicer pa itak vemo, da je od urednikov te ljubljanske kunjje vse pričakovati. Saj se govori o „Narodu“ blizo stoječih gospodov, da so srebrne farovžke žlice kradli... Ptujjski požarniki pa bodo i zanaprej svojo dolžnost storili. Ali ljudje naj se prvaškim hujšakom zahvalijo, ako ne bodo prišli požarniki več daj, nego jim to dolžnost veli. Tisti učiteljček ali agent, ki je raztrosil v „Narodu“ svoje laži, pa naj se sramuje v dnu svoje ničredne duše!

Pomoč pogorelcem. Prvaški časniki psujejo okrajni zastop, kateremu načeljuje naš vrli g. Ornig. Ali kadar je treba, kadar je prišla beda ali nesreča, takrat nimajo ti prvaški možakarji ne srca in ne denarje za svoje „dobro verno ljudstvo“. Ko se je zgodil zadnjič velikanski požar v Dragonjcih in v Mihovcih ter požar v Preratu, je prišel takoj napredni zastop z g. Ornigom na čelu na pomoč. G. Ornig si je vkljub svoji boleznii sam ogledal kraj nesreče in pripeljal seboj par žakljev kruha. Takoj drugi dan so že prišli pogorelci v Ptujjo na pomoč, kajti bili so brez vseh sredstev. Župan Ornig jim je takoj pomagal, da so dobili po ptujski mestni šparkasi najpotrebnejše denarje. Nadalje je napravil okrajni zastop za pogorelce v Pre-

ratu prošnjo na c. k. namestništvo, naj bi isto iz deželnega sklada za nesreče vsakemu pogorelcu po 100 K takojšnje podpore podelilo. Za nesrečne posestnike v Mihovcih in Dragonjcih se je prosilo, naj bi darovalo namestništvo 1. takojšnje denarno podporo; 2. brezobrestno posojilo okroglih 1000 K vsakemu posestniku za najmanj 5 let, za katero posojilo je prevzel okrajni zastop jamstvo; 3. takojšnje denarno podporo v znesku 200 K pogorelim vžitkarjem. Pričakovati je, da bode namestništvo tej prošnji ugodilo in tako bodo vsaj iz največje revščine. Pomisliti je, da je v Dragonjcih in Mihovcu ogenj za najmanj 200.000 K škode naredil, da so pa posestniki za komaj 7.000 K zavarovani. V Preratu je za 25.000 K škode in so pogorelci le za 1000 K zavarovani. Nadalje je napravil zastop prošnjo za podporo na cesarja ter na ptujsko šparkaso. Seveda, za prvi hip je bilo treba denarja. In tako je g. Ornig uredil, da so že dobili pogorelci na dravskem polju skupno 10.000 K od ptujjske hranilnice. Prišli še niso vsi. Opozarjamo one, ki še nič dobili niso, naj se zglasijo v Ptujju! Tako je delal okrajni zastop za pogorelce. In zdaj vprašamo: kje pa spi vrli državni poslanec hofrat Ploj? kje pa spi deželni poslanec dr. Jurtela? kje ste, klerikalci, z vašimi dolgimi jeziki? Mislimo, da v trenutku nesreče izpoznaš šele svoje prijatelje. Tako so ponesrečeni kmetje izpoznali, da so naprednjaki njihov prijatelj, ne samo v besedi temveč v dejanju. Čast okrajnem zastopu in ptujski šparkasi! Čast njenemu načelniku g. Ornigu!

Požar v Preratu. Dne 22. junija je pričelo goreti v Preratu pri Polancih. Zgorele so 3 hiše in 11 gospodarskih poslopij z vso krmom. Revščina je velika.

Veliki požar. Pretekli četrtek smo zapazili iz ptujjskega gozda svit ognja na dravskem polju. Veter je celo gorečo slamo do ptujjske okolice prinašal. Kmalu se je izvedelo, da divja velikanski požar v Dragonjcih in Mihovcih pri Pragerskem. Ogenj je nastal baje po otrocih, ki so se igrali z užgalici. Pogorelo je 37 poslopij in je škoda temvečja, ker se je ravno krmno pod streho spravilo; tudi precej živine je zgorelo. Največja nesreča pa je, da je prišlo tudi človeško bitje ob življenje; zgorel je namreč 1 otrok. Nekega pohabljenega starčka je stražmojster iz Pragerskega iz plamena rešil. Na lici mesta so delali 4 požarne brambe iz Ptujja, Maribora, Frama in Cirkovca. Ptujjska bramba je stala pod vodstvom g. Piricha, mariborska pa pod vodstvom g. Ratzeka. Brambe so delale z vsemi močmi. Žalibog se niti dovolj ljudi ni dobilo, ki bi pumpali. Zijala prodajati je pač lažje nego delati. Ko bi požarne brambe ne porabile vse moči, uničeni bi bili pač obe vasi. Vrli „Hauptmann“ mariborske brambe g. Ratzek je ponesrečil. Odtrgalo mu je polovico prsta na desni roki. Do večera je bil ogenj omejen in nevarnost odstranjena. Škode je gotovo na 200.000 kron; posestniki so deloma zavarovani, ali revščina je velika in pomoč nujno potrebna.

Duhovniški pretepač. V Piljstajnu je bil pred kratkim sejem. Neki kaplan se je ob tej priliki napil božje kapljice, tako da je pričel divjati. Ko so kmetje domu pohajali, pričel jih je na prav surovi način psovati. Znanega posestnika-poštenjaka Jos. Senica iz Zagorja je celo napadel in pretepal z brusom, da je bil moč vez krvav. Istotako je hotel pretepati posestnika Šarlaha; ali ta se je obdutno branil. Konečno pa je napadel zbesneli duhovnik mati Šarlahaove žene in jo ranil. Žalibog ni bilo nikogar, ki bi temu farčetu prisilne srajce oblekel. Kaj neki pravi cerkvena oblast k temu? Čas bi bil, da se duhovnike posvari!

G. Andrej Drogenig nam je poslal članek o zanimivih poizkusih z umetnimi gnojili. Objavili smo ta podučljivi dopis v rubriki „Gospodarstvo“ in ga vsakemu toplo priporočamo. Pisec je tisti Drogenig, kojega je prvaški nadučitelj Strmšek v volilni borbi tako nedostojno napadel in mu dejal, naj se gre k nasprotnemu kandidatu, obč. pisarju Zurmanu, kmetijstva učiti. Mislimo, da se Strmšek zdaj tega izraza sam sramuje! Naprednjaki pa zdaj uvidete, kako se vsakega poštenega, za občni blagor vnetega

kmeta od prvaške in farške strani napada in zaničuje, ako ne trobi v njih rog.

Odprto pismo voditelju celjske okoliške šole Arminu Gradišniku. — Kmetje Celjske okolice, ki svoje otroke v okoliško šolo pošiljamo, stavimo v odgovor naslednja vprašanja: 1. Kdaj se bode učiteljstvo sprizajnilo s svojim sodrugom g. Levstikom, o katerem sovrastvu otroki domo pripovedujejo, ter je to našim otrokom v pohujšanje? — 2. Naši otroci v višjih razredih ne znajo še nič nemško, tako da mi našega znanja iz stare šole ne zamenjamo z njimi, imamo samo po tri leta v šolo hodili, zdaj pa badijo po osem let. To je lenoba, ki se mora javno grajati. — 3. Kdaj bode konec večnega pijančevanja? V raznih krčmah so vas že odločili in nam je še v dobrem spominu, kako s natakarike pripovedale, da ste učitelji okoliške šole ob dveh polnoči pijani prišli k „narodnem domu“ ter ropotali in kričali, naj odpujate tako ošabno po ulici, se hlinite za najboljši ljudi, akoravno še marsikateri spada, kar učenosti in obnašanje zadeva, na klopi v nemško mestno šolo. 4. Iz vseh celjskih šol prinesajo učenci in učenke štirikrat na leto šolska naznanila; kako to, da noben učenec okoliške šole celo leto nobenega šolskega naznanila starišev prinesel ni? Izgovor, da še šolska naznanila niso tiskana, je piškav. Slovenska in nemška naznanila se dobijo v Celji in Gradcu. To je le grozna lenoba... Kmetje celjske okolice.

Kremserjeve cehe. Kandidat Kremser, kterega so hoteli tudi ptujski politikujoci dehovni napraviti za poslanca, ima smolo. V volilni agitaciji je prišel tudi v Pobrež pri Mariboru. Le-tam sta ga baje župan in nadučitelj žalila, ker sta mu očitala, da je bil pijan. Zato ju je šel tožiti. Pri sodnji pa so pričle sledeče dokazale: Pobožni Kremser je prišel 5. maja v Pobrež „agitirati“. V gostilni g. Pakl je spil z dvema tovarišima 3—4 pol litre težkega vina, snedel je poleg tega 2 klobasi in 3 kruhe. Potem so se peljali ti trije klerikalci v gostilno Černa in spili v pol ure 5 pol litrov vinča. Nadalje so se pripeljali v gostilno Trinko, kjer so spravili zopet 5 pol litrov vina pod streho; tudi je jedel Kremser prašičje meso iz velikanske posode. Nadalje so šli zopet nazaj k Černetu in spili 3 pol litre, istotako pri Puklnu. Potem so se peljali pijani kot kanon v Pobrež, kjer so še pili pri Reibenschahu in Rojku. Potem so naprej „agitirali“. Ali nikdo se je jih ni vsmilil, razven — svetega Urha. Sveti Urh je klerikalni patron kajti Kremser ga je klical v gostilniškem vrtnu na pomoč. Sodnja je toženega župana in nadučitelja seveda opostila. Celi svet pa se smeje čez Kremserjevo ceho. Škoda, da je Kremser propadel! Ko bi bil izvoljen za poslanca, bi v zbornici vsaj v metijo piskal in se po turško smejal...

Čudni slučaj. Kakor znano je zgradba ptujjskega rotovžja skoraj končana. V spodnjih prostorih nahajale se bodo pisarne mestne šparkase. Te dni pa so opazili ljudje v zraku roj čebelic, ki se je ravno pri teh prostorih vstavil. Čebelice so znamenje varčnosti. Pač redki slučaj!

Novi rotovž v Ptujju dela gutovim ljudem velike preglavice. Kako hudobni so ti klerikalni lažniki, to presega pač že vse meje. Tako so raztrosili med klerikalno-neumne ljudi govornico, da to ni rotovž temveč luteranska cerkev. S to lažjo hočejo škodovati županu Ornigu. Istotako so si ti lažniki izmislili to-le neumnost: župan Ornig si je kupil avtomobil; vnesel tega bodo — zemlje manjše. Tako lažejo črnhi Presmešno je pač, odgovarjati na take neumnosti.

Zopet prvaški poštenjak. V Šoštanjju so odstavili notarja Kolšeka od službe. Mož stoji v disciplinarni preiskavi zaradi ne prepleh stvari. Seveda je bil, kakor vsi poštenjaki te vrste, hud nasprotnik naprednjakov in velik nasprotnik prvaštva. Zaporedoma padajo prvaški...

Lov na testament. „Deutsche Wacht“ piše: Pred kratkem je umrla v Savinjski dolini žena, ki si je pridobila na ne preveč lepi način precejšno premoženje. Župnik ji je grozil na smrti posteljii s peklenjskim trpljenjem. Rekel ji je, da zamore le to njeno dušo rešiti, da podari svoje premoženje cerkvi. V svoji duševni bojami ko

strelca žena vse, kar je župnik od nje zahteval. Svojega moža pa je pustila v največji revščini. — To je grozno! In Kristus je zapovedal svojim služabnikom: Ne nabirajte zakladov! Okrajni zastop ptujski. Te dni so se vršile redne volitve v okrajni odbor. Izvoljena sta bila kmetovalec Franc Babušek in trgovec ...

Zapanom v Ljutomeru je bil zopet izvoljen notar Thurn. Pozor! Zahtevajte povsod, kjer ste vložili prošnjo za nemške šole, da se vam ugodijo. Poštenost v vseh teh zadevah dajemo radi v uredu našega lista.

Prvaška štacuna na bobnu. Velika prvaška štacuna Karol Vanič v „Narodnem domu“ v ... je prišla v konkurz. Dolga na blagu je ... K, na denarju pa 70.000 K. Firma je ... strogo „narodna“. Radovedni smo, kaj poredijo k temu prvaški listi, ki so pisarjem v Kaiserjevem konkurzu kar cele mesece.

Župnik v Podsedri je tudi malo čudni „narodni božji“. Glavni namen mu je, odirati ... ljudi. Tako je zahteval za spovedne listke ... Valed tega so mu farabi pri „krščanstvu“ nauku v farovžu to očitali. Mož pa je ... Preselil je ta svoj „krščanski nauk“ v farova v cerkev in ko se je tam zopet sprl ... tekel je k sodniku in zatožil farane zaradi „motenja vere“. Tu se pač vse neha! ... fajmošter je kopal drugim jamo in ... sam vanjo. Od neke žene, ki se je našla v drugem stanu, je zahteval denar; ker ... ni dala, jo je zaprl (!). Posledica tega ... je bila, da je žena vsled jeze in bojazni nesrečno ... Župnik je bil zato tudi pri sodnji ... Pospelali se bodedo večkrat s tem go ...

Sejmi na Štajerskem. Dne 1. jnnija: ... (živinski), Gamlice (letni in živ.), Olimje ... Pišelsdorf pri Gleisdorfu (letni in živ.), ... pri Marenpurgu (letni in živ.), Sp. Pul ... (živ.), Celje (živ.); — dne 2. julija: ... (vinjski), Št. Ilj pod Turjakom (letni in živ.), Petrovče (letni in živ.) Badgona (živ.), ... pri Marenpurgu (letni in živ.), Wildon ... (letni in živ.).

Srebrna poroka. Pretekli ponedelk sta pravnika g. župan slov. bistriški in poslanec Albert Stiger ter njegova soproga, gospa Leopoldina Stiger, rojena Stepišchnig, svojo srebrno poroko. Naše najpristoneje čestitke!

Vodovod v Sv. Duhu-Loče. 14. t. m. se je ... v av. Duhu komisija za vpeljavo vodovoda (Wasserleitung). Kakor znano, leži ta ob ... na krasnem prostoru in ni čuda, da pride ... vedno več izletnikov tja. Vpeljavo vodovoda pa ... stala veliko denarja. Kdor hoče podariti ... ta namen kakšni donesek, naj ga vpošlje g. ... Alojz Majcen v sv. Duhu.

Grozna nesreča. V Donavici pri Ljubnu ... akaplodiral 18. junija posoda z tekočo vročim železom. Na lici mesta sta bila ubita inženjer Rudolf in delavec Guggel. Vročje železo jim je meso raz kosti potegnilo. 6 drugih delavcev je bilo ranjenih.

Zapri so v Mariboru bivšega tajnika klerikalne kmetake blagajne M. Sorkota. Ta navdani klerikalec je okradel blagajno za večjo ... Blagajna pa ga ni naznanila. Sorko ... da se je bala njegovih odkritij, češ da se je kmetake denarje za volitve porabilo. Pri ... bodo prišle lepe stvari na dan. Klerikalci so pač sami poštenjaki!

Ustrelil se je v Mariboru gostilničar in ... Tschernovscheck, posestnik gostilne „Zur ...“.

Brata umiril. V okolici Lembaha je živel ... Peter Šanprl s svojo ženo pri svojih stariših. Preteklo soboto se je sprl iz ljubosumja ... in v prepiru je pričel tudi svojega očeta ... Očetu je prišel na pomoč brat ... Ko so se že pomirili, je zdivjal Peter Šanprl iz Novega in je sunil svojemu bratu ... v trebuh, tako da je revež čez par ... Oče se je komaj rešil, da bi ga ta ... tudi ne umorila. Govori se, da je bil župnik v Lembahu k umirajočemu poklican, ... da ni prišel, češ da ponoči nikamor ne gre. ... to res?

Izgubil se je 12 let stari deček Franc Maribor. Deček je močno razvit za svojo starost.

Kdor kaj ve o otroku, naj to v Ptuj pri mestni straži naznani.

Na mariborskem kolodvoru je prišel arstant Ozebek med puferje in bil težko ranjen.

Iz Koroškega.

Koroški farji — drugača izraza ne moremo rabiti za duhovnika, ki pozabi svoj poklic in uganja v pijani gostilniški družbi politiko! Ti politikujoči prvaški farji so dobili hudo zausnico. V klerikalnem (!) listu „Zlata doba“ (Letnik I, šte. 1) je napisal pošten kranjski duhovnik sledeče besede:

„V Celovcu so ustanovili slovenski abstinenti krozek. To je enkrat ena vesela iz Koroškega! Korošci in zlasti duhovniki se morajo odpovedati oštarij, sicer ni mogoč noben napredek.“

Tako je pisal kranjski duhovnik o svojih koroških tovariših. Nam se zdijo te besede pametne in resne. Kajti vsakdo, ki ni slepec, ve dobro, da popivajo prvaški duhovniki na Koroškem res preveč. Župnik Svaton v Dobrlivasi n. pr. spije na en sedež 25 flaš pive. In ta Svaton ima dovolj enakih bratov! Vkljub temu niso bili koroški farji od tega komplimenta zadovoljni. Napisali so raje dolgi članek v — „liberalni“ list „Slov. Narod“. Smešno je le, da duhovniški dopisnik tega „brezverskega“ lista sam priznava, da so med volitvijo koroški farji pijančevali. Ta „božji namestnik“ piše m. dr.:

„Mi gremo za izgubljeno ovčico tudi v gostilno in začasa volilne borbe smo morali sedeti med pijancimi, in mi se tega ne sramujemo. Protestiramo proti temu, da bi kranjski duhovniki čez koroško duhovščino lomili palice, zaradi tega, ker zahaja v gostilne. Pošten je mož, ki se upa v vsako družbo.“

Za počt! Klerikalni duhovnik prizna s tem, da so zmagali Grafenaueri s pijanci. Pijana druhal je napravila iz orglarja poslanca! Zdaj nam naj „Š-Mir“ še enkrat pride, češ da so naprednjaki pijanci! Vi sami priznavate, da ste zmagali s pijanci! Isti duhovniški zagovornik pijancev piše nadalje:

„Vzemite vse koroške duhovnike, ki v gostilno ne zahajajo. Damo jih vam.“

Prvaških pijanih farjev je sram, da se nahaja med njimi par duhovnikov, ki ne spijejo po 25 flašk na enem sedežu; zato bi jih radi na Kranjsko poslali. Na Koroškem sme biti torej le tisti duhovnik, ki je — pijanec in ki pričakuje delirium tremens... Žalostno, res žalostno je to! Koroški duhovni hočejo posekati kranjske in štajerske! Žalostno! Koroški duhovniki n o č e j o, da bi jih svet smatral za abstinente. Ako bi jim kdo očital, da ne pijejo veliko bi bili žaljeni. Pred vsem svetom vpijejo: da, mi smo pijanci! Za njih velja pač pesmica: „Wer am meisten saufen kann ist König, Bischof wer am meisten Mädchen küsst.“ Žalostno! Gospod Grafenauer, predlagajte v državni zbornici, da se ustanovi na Koroškem še par pivovaren in žganjaren, — za Svaton ena posebej — kajti drugače umrejo prvaški farji od žeje in vsa „narodnost“ gre rakom žvižgati...

Grafenauer, — kje si? Brez vsake šale: med volitvami se je toliko sleparilo, lagalo, obljubovalo in bogve kaj vse delalo, da je bil izvoljen orglar Grafenauer. Zdaj seveda se kaže, da so bile vse te obljube gola laž. Ali, — koroško ljudstvo se ne bode pustilo na tako ceni način v kozji rog spraviti. Zato vprašamo orglarja Grafenauerja čisto odkritosrčno: kaj si?? Med volitvami so tvoji mameluki vedno naglašali, da si ti Grafenauer „katoliški kandidat“ in nasprotnik „razločite zakona“ ter „proste šole“. Dobro! Zdaj pa si vstopil v „Jugoslovansko zvezo.“ V tej zvezi sedijo poleg tebe Hribar, ki se je zavezal socialnim demokratom, da bode deloval za zakonsko reformo in za prosto šolo; — nadalje hofrat Ploj, ki je sam ločen od svoje žene in se doslej ni opral očitanja, da je delal; neumnost z neko deklacio; poleg tega „liberalci“ Štrekelj, Roblek, Ježovnik!! Kako se more družiti z „brezverci“ mož, ki je postal poslanec le vsled svetohlinske agitacije farjev in zlorabe cerkve? Torej, orglar Grafenauer, kaj si? Ali si za prosto šolo? Ali si za razločenje zakona? Ali si liberalce? Ali si to ali ono! Šramota je, da si ne upaš barve priznati! Ven z besedo: ali si „mandelje“ ali „babca“??

Zopet obsojeni duhovnik. Znano je, s kako nizkimi sredstvi so nastopali pristaši orglarja

Grafenauerja pri zadnjih volitvah. Omenimo naj le še en slučaj. Proti g. hutmanu T. Färber v Možici je izdal „Š-Mir“ letak, v katerem mu je očital podkupovanje volilcev. Ker se je hinavski „Š-Mir“ skril za klerikalne ljubljanske protornike, je seveda vsaka tožba nemogoča. Namen tega obrekovanja pa je bil ta, da se napravi čimveč zmešnjave v vrstah volilcev. No, temni gospodi se to ni posrečilo! V občini Možice so propadli črnhni, da je bilo veselje. Obrekovanje pa se je tudi že maščevalo. Politikujoči župnik Karl Kirchmaier v Črni je namreč „Mirovo“ laž razširjeval. Tako se je vjel v lastne zanjke, kajti g. Färber ga je zdaj zamogel tožiti. 14. junija se je vršila sodnjaka obravnava. Župnik Kirchmayer je bil zaradi žaljenja obsojen na 150 kron globe oz. 1 mesec zapora. Zakaj niso uredniki „Š-Mira“ fajmoštru dokazov dali, da bi se mogel zogovarjati? Zato, ker jih nimajo, ker je bilo vso očitanje grda, hudobna laž! Pošteni ljudje se obračajo pač s studom od teh lažnikov! Fajmošter, ti pa zdaj vidiš, da pripelje grdo obrekovanje edino v luknjo.

Iz Ukove prinaša klerikalna cunja iz Ljubljane, ki nosi lažljivo ime „Mir“, dolge članke. Vse navprek napada, ako ravno se ljudje temu divjanju le smejejo. Največ nemira v Ukovi dela vpokojeni orožnik Franc Ecrat. Ta pristni klerikalec je žalil okrajno glavarstvo in občinski zastop ter je bil vsled tega obsojen na mesec dni zapora ter plačilo stroškov. O temu menda ljubljanski „Mir“ ne bode poročal.

Solstvo na Koroškem. Koroška dežela ima skupno 372 ljudskih šol, od teh 285 z nemškimi in 3 s slovenskim učnim jezikom, 84 pa z nemško-slovenskim. Lani je imela Koroška 61.057 šolarjev in sicer 30.636 fantov in 30.421 deklet. 997 otrok ni obiskavalo šole.

Prvaški tat. Tudi na Koroškem se pričenjajo pojavljati prvaški tatovi. Nekaj čudnega tiči v tej zadevi: čimbolj se ponaša človek s svojim „narodnjaštvom“, tempreje pokaže svoje dolge prste. Dokaz temu je neprijetna afera v Sp. Dravogradu. Gostilničar v „Narodnem domu“ je okradel trgovca g. Fantsche. Dne 13. junija je bila obravnava pred okrajno sodnijo v Sv. Pavlu. Tatinski gostilničar je bil obsojen na 8 dni zapora, njegov sin istotako na 8 dni in tega žena, hči in sin vsak na 24 ur. Kazen je majhna, ali dokazano je, da je ta strogo „narodna“ prvaška gospoda kradla. Pričakovali smo, da bodo raz „narodnega doma“ črno zastavo razobesili. Pa vendar tega niso storili. Poslanec Grafenauer, ponosen si lahko na tvoje somišljenike!

Strupena kača je pičila teleta kmeta Aher-niga v Stokenboju na jezik, ki je potem tako otekel, da je žival zadušilo.

Nevihita. V Ukovem in okolici je divjala 16. t. m. velika nevihta. Hauptman Koch z vojaki je pomagal pri rešilnem delu in mu gre hvala, da se ni pripetila večja nesreča.

Zveza kmetijskih društev. Doslej obstoječa kmetjska društva na Koroškem so se družila v deželni zvezi. V glavno vodstvo so bili voljeni gg.: Jak. Lutschounig, G. Anernig, B. Kaposi, J. Kropfitch, J. Jaritz. Z ustanovitvijo te zveze je napravljen velik korak naprej. Skupno delo kmetijskih društev je prepotrebno. Priporočamo naprednjakom, da se združujejo čimbolje, kajti le na ta način si zamore kmet v svojem žalostnem stanju pomagati!

Po svetu.

Duhovnik — ubijalec. V neki šoli v okolici Lemberga na gališkem je katehet nekega otroka tako pretepal, da je otrok umrl. Proti ubijalcu se je vložilo tožbo.

Gospodarske.

Nekoliko nasvetov, da se zveča mlečnost. V mnogih krajih, kjer so se pečali prej jako obširno s pridelovanjem žita in je dajalo to glavni kmetijski dokodek, obračajo se kmetje sedaj po večini h živinoreji. To premembo so povzročile nizke žitne cene, ki so nastale radi tuje konkurence in pomanjkanje kmetijskih delavskih moči, potem tudi okolnost, da se zamore dandanes mleko lažje in boljše prodati. Pridelovanje krme stane seveda manj težakovi a oskrba živine je samo postransko delo. Kmetje so skoraj povsod izprevideli, da si morajo na ta način po-